

קריעת ים סוף, שביעי של פסח (4)

אומר הקב"ה למשה: "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". תמה על כך הרב ברוך בוקרה, הלא בני ישראל צעקו, א"כ מדוע אומר ה' למשה: "מה תצעק אלי"? ולא אומר: "מה יצעקו אלי ישראל"? ובכלל, מהי הטענה כלפיהם? וכי מה יעשה יהודי בשעה שצרה גדולה קרבה אליו אם לא יצעק אל ה'? אלא מכאן מוכח, שאמונה ובטחון הם הצעקה הגדולה ביותר אל הקב"ה! דברי אמונה שדבר משה רבינו אל העם והפגת הדאגה ששולכה בבטחון כי ה' הוא כל יכול, הם מליצי היושר הנשמעים ביותר אצל הקב"ה, ועליהם הוא אומר לו: מה תצעק אלי! במלה "דאגה" יש האותיות א' ג' ד' ה' ללא ב', מדוע? כדי ללמדנו, שאדם שיש לו דאגה חסר לו ב'טחון. הבוטח בה' אין לו כל סיבה לדאגה, ישועת ה' כהרף עין. הוא ניסי ומנוסי לי.

ספר "ומתוך האור, יציאת מצרים"

בקשו מלאכי השרת לומר שירה

אמרו חז"ל בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר להם הקב"ה מעשי ידי טובעין ביים ואתם אומרים שירה (סהנדרין לט:). יש להקשות מפני מה לא רצה הקב"ה שיאמרו המלאכים שירה באבדן ומפלתן של רשעים, הלא כתיב (משלי יא): "באבד רשעים רנה", ובפרט רשעים הללו שעינו את ישראל בכל מיני עבודת פרך. עוד קשה, מהו לשון "טובעים ביים" משמע שמדבר על אחרים, היה צריך לומר: "מעשה ידי נטבעים ביים". אלא ביאר בספר "מאור השמש" בשם רבי שמואל מניקלשבורג זצ"ל, מלאכי השרת בקשו לומר שירה כדי שישמעו מצריים נעימות קולם ותצא נשמתם כמו שהיה גבי חיל סנחריב על ידי ששמעו שירת חיות הקודש ועי"ז יצאה נשמתן (סהנדרין זה:). אמר הקב"ה מעשה ידי טובעין ביים כלומר המצריים הטביעו מעשה ידי שהם בני ישראל ביים, שהשליכו הילדים ליאור, וצריך אני להפרע מהם מדה כנגד מדה להטביעם ביים, ואתם אומרים להמיתם בשירה.

הגדה של פסח "אוצרות התורה"

בזכות האמונה שהיתה להם בתחילה

הקב"ה אומר למשה: "דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירות בין מגדול ובין הים בעל צפון נכחו תחנו על הים". לכאורה קשה, ממתי יש צורך לומר לבני ישראל איך ומתי לנסוע, והרי ענני הכבוד היו מכוונים את נסיעתם, ובהתאם לתזוזם, היו בני ישראל זזים? באר ה"שפת אמת": הקב"ה רצה לנסות את בני ישראל, האם הם מאמינים במשה רבינו. מחד גיסא הקב"ה לא הזיז, במתכון, את ענני הכבוד, ומאידך גיסא משה הורה להם

הסיבות למרדף המצריים אחר ישראל

מרדף המצרים אחר בני ישראל עד לטביעתם ביים סוף תמוה ובלתי מובן לחלוטין, שכן לאחר שחוו על בשרם את עשרת המכות שגרמו להם יסורים רבים, היה מצופה מהמצרים להבין שהקב"ה הוא שנלחם בהם ואין כל סיכוי לפעול כנגד גזרתו. מדוע אם כן רדפו אחריהם? המפרשים עומדים על כך ומציעים מספר הסברים:

(1) **האור החיים הקדוש** (שמות יב.לא) אומר,

שמאחר ופרעה אמר למשה ואהרן: "קומו צאו מתוך עמי" (שם), זה נתן לו את התחושה שהוא זה ששחרר את בני ישראל, ועל כן ביכולתו לרדוף אחריהם ולהשיבם לעבדות.

(2) **הרמב"ן** (יד. ד) מבאר, שלאחר החרדה הגדולה שאחזה בפרעה במכת בכורות, לא היה לו כל רצון לרדוף אחרי בני ישראל, והוא אף ביקש ברכה ממשה ואהרן, וכמו שנאמר: "וברכתם גם אותי" (יב. לב). הסיבה שלמרות זאת הוא קם ורדף אחריהם, היתה גזרת ה' שחיזק את לבו, ולכן תחילה אומר הקב"ה למשה: "וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם" (יד. ד), ורק לאחר מכן כתוב שיצא לרדוף אחריהם. מוסיף הרמב"ן:

ואין בכל המופתים כפלא הזה, וזה באמת שגעון להם, אבל סיכל עצתם וחיזק את לבם להיכנס ביים.

(3) **ה"כלי יקר"** (יד. ב) מבאר, שהרי עם ישראל שאלו מהמצרים כלי כסף וכלי זהב, ובניגוד לנוהג שאדם מחזיר כלים שאולים, הם נטלו אותם עמם כשיצאו ממצרים. המצריים חפצו להשיבם לעצמם, אך חששו לצאת לרדוף אחרי בני ישראל מפני שזכרו את כל עשר המכות שעברו עליהם. אמנם כאשר ראו המצריים שעם ישראל חנו לפני העבודה זרה המכונה 'בעל צפון', שסמלה בעיני המצריים את השפעת הכסף והעושר, והיא היתה היחידה מבין כל אלילי מצרים שנותרה על עמדה, הסיקו שאלוהיהם מסייע בידם להשיב את הכסף והזהב שלקחו מהם היהודים בערמה, ועל כן יצאו למרדף אחר בני ישראל.

הגדה של פסח "נעימות יאמרו" רב רוזבלום שליט"א

אמונה ובטחון, הצעקה הגדולה ביותר אל ה'

מראה המצריים ההולכים ומתקרבים אליהם החריד מאוד את לב העם והם החלו לצעוק אל ה'. משה מדבר אליהם בדברי אמונה ובטחון: "אל תיראו התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום", ומיד לאחר מכן

"ויאמינו בה" שיעזור להם ויושיעם, וכיון שכך קפצו אל בין גלי הים, ובקע ה' את הים לפניהם.

ספר ומתוק האור "יצאת מצרים"

הלכה: ספירת העומר: מצוי בתקופת הקיץ שמתפללים ערבית של שבת מזמן פלג המנחה, כדי שיוכלו לסעוד סעודת שבת מוקדם והילדים לא ירדמו, אולם בימי הספירה לאחר שייסמו להתפלל והגיעו לביתם, מתי יספור ספירת העומר? אם הגיע לביתו אחר צאת הכוכבים צריך להקדים קריאת שמע ואח"כ יספור ספירת העומר. אבל אם הגיע לביתו קודם צאת הכוכבים יקדש תחילה ויסעוד סעודת שבת. אם התחיל לקדש תוך חצי שעה לצאת הכוכבים, צריך להפסיק באמצע סעודתו ולספור ספירת העומר, ומכיון שמפסיק מסעודתו יש לו להקדים קריאת שמע.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אם אדם רוצה להיות חכם, עליו לשחק רוב הזמן ולשמוע מה שיש לאחרים לומר. חפץ חיים

חקירה: חגיגה: אכילת הבשר היא חלק ממצות חגיגה, או רק מדין אכילת שלמים, אך מצות חגיגה היא רק הבאת הקרבן. (משנת יעבץ אור"ח מ ד"ה ואשר נראה לומר) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: הדרך: החסיד רבי יעקב יצא יום אחד לטיול ביער, בדרך פגש אדם שנראה עצוב ומיואש הוא ניגש אליו ושאל: למה אתה עצוב? האיש ענה: אני לא מצליח למצוא את הדרך. רבי יעקב חיך ואמר: הדרך לא תמיד ברורה, אבל אם תצעד צעד אחר צעד, תמיד תמצא אותה בסופו של דבר כך גם בדרכי החיים, לא תמיד ברור מה העתיד, אבל כל צעד למען ה' מביא אותנו קרוב ביותר

המלקט

שבת שלום, פסח כשר ושמח

יוצא לאור לרפואה שלימה. ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עוזיא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה:** נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, רוד בן מרים, פליקס סעיריו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר יכה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

לנסוע ולחנות על הים, וכך בדק אותם אם הם עומדים בניסיון. בתחילה האמינו בני ישראל במשה ועשו כמצותו, אלא בהמשך הם נשברו, בראותם את מצריים רודפים אחריהם, ובאו בטענות כלפי משה: "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים". מכל מקום זכו לישועה, וזאת בזכות האמונה הראשונית שהיתה להם בה' ובמשה עבדו.

ספר ומתוק האור "יצאת מצרים"

וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים, הזכויות לקריעת ים סוף
ה"חתם סופר", מביא את דברי הזוהר הקדוש על הפסוק "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים" (שמות יד. ל), זה ישראל סבא, ומקשה: במה התייחד יעקב אבינו מיתר האבות, שפרטו אותו? והרי כתוב בתהלים (עח. יב): "נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים", פירש רש"י: "נגד אבותם: אברהם יצחק ויעקב באו על הים והראם הקב"ה היאך הוא גואל את בנייהם. והוא מתרץ על פי דברי ה"מעשה רוקח", שמחשיב שמחצות ערב פסח, שמתחיל זמן ביעור חמץ, עד סוף שבעת ימי הפסח, ועוד שעה אחת שהוסיפו חז"ל קודם חצות, יש קע"ה שעות שבהן לא אוכלים חמץ, וזה נגד מנין שנותיו של אברהם אבינו. ונראה לי ממשיך ה"חתם סופר" שנבקע הים וטבעו המצריים ונשעו ישראל באשמורת הבוקר של יום ז' של פסח, שאז הוא ק"ס שעות, וכשהיה אברהם בן ק"ס נולד יעקב. ובזכות לידתו של יעקב, שהוא מדת הרחמים נושעו ישראל. על כן כתוב "וירא ישראל" סבא "את היד".

הגדה של פסח "נעימות יאמרו" רב רוזבלום שליט"א

עושים השתדלות ובוטחים בה'

בני ישראל הרהיבו עוז להיכנס לים הגועש עוד בטרם נבקע לפנייהם. נחשון בן עמינדב העמיק עוד ועוד בין גלי הים, על אף הסכנה הגדולה ועל אף שטרם ארע נס קריעת ים סוף. רק כשהגיעו המים עד לאפו, ולא היה יכול לעשות עוד דבר, התחנן לפני הקב"ה, הושיעני אלוקים כי באו מים עד הנפש. מנין שאבו ישראל את תעצומות הנפש לקפוץ לים הגועש, טרם נקרע לפנייהם בנס? התשובה לכך, אומר רבי דן מחבר, טמונה בפסוק: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים... ויאמינו בה' ובמשה עבדו": ישראל ראו את "היד הגדולה", זהו מעשה בידה של בתיה בת פרעה. ידעה בתיה דאין ביכלתה להגיע אל התיבה ולהציל את התנוק. ולמרות שידעה זאת, לא נמנעה מעשיית ההשתדלות למצוה, אלא הושיטה ידה, ועשתה כל אשר ביכולתה, התוצאה היתה: "אשר עשה ה' במצרים", שהאריך ה' את ידה והגיעה אל התינוק, והצילה את משה רבינו. ישראל למדו הנהגה טובה זו מבת פרעה, וקיבלו על עצמם לעשות את ההשתדלות הנצרכת,